

Pedagogische begeleidingsdienst

Huis van het GO!

Willebroekkaai 36

1000 Brussel

LEERPLAN DERDE GRAAD SECUNDAIR ONDERWIJS

AFWERKING BOUW

SPECIFIEK GEDEELTE
ARBEIDSMARKTGERICHTE FINALITEIT

EERSTE EN TWEEDE LEERJAAR
(5de en 6de jaar)

LEERPLANNUMMER
2024/3A/AFW

INSPECTIENUMMER
volgt na advies

Versiedatum
31/01/2025

STUDIEDOMEIN

STEM

Inhoudstafel

Inleiding	3
Samenhang	3
Uitgangspunten	3
Eigenheid van de studierichting	4
Doelgroep	5
Onderwijskwalificatie	6
Logische doorstroombmogelijkheden	6
Gepersonaliseerd Samen Leren	6
Ruimte voor het eigen pedagogisch project	7
Opbouw van de leerplandoelen	8
Herkomst van de doelen	8
De leerplandoelen	8
Subdoelen	9
Minimale inhoudelijke afbakening	9
Nummering van de leerplandoelen	9
Leerplandoelen	10
Aanloopstructuuronderdeel	28
Algemeen	28
Beroepsgerichte vorming ‘aanloop afwerking bouw dual’	28
Werkplekcomponent	47
Samenhang ‘doelen die leiden naar een of meer erkende beroepskwalificaties’ – leerplandoelen	48
Concordantie beroepskwalificatie – leerplandoelen	52
Minimale materiële vereisten	53
Reguliere trajecten	53
Duale trajecten	53
Aanloopstructuuronderdeel	53
Vakkenkoppeling	54
Pedagogisch – didactische ondersteuning	55

Inleiding

Samenhang

Dit is een leerplan voor het specifieke gedeelte arbeidsmarktgerichte finaliteit, derde graad. Dit leerplan moet in samenhang gelezen worden met het leerplan 'derde graad secundair onderwijs - Basisvorming Arbeidsmarktgerichte finaliteit'.

Tussen het leerplan van het specifieke gedeelte en het leerplan van de basisvorming is een overlap of samenhang tussen leerplandoelen mogelijk. Indien dit het geval is, wordt dit in de GO! Navigator aangeduid, aangevuld met concrete handvaten om deze doelen op een functionele manier te integreren.

Uitgangspunten

Bij het formuleren van de doelen voor het specifiek gedeelte is er over gewaakt dat het ambitieniveau hoog ligt voor alle leerlingen. Bovenop de doelen die opgenomen zijn in het curriculumdossier heeft het GO!, vanuit haar ambitie om kwaliteitsvol onderwijs aan te bieden aan alle leerlingen, GO!-doelen toegevoegd. Het geheel van de leerplandoelen specifieke vorming is evenwichtig opgesteld met oog voor de haalbaarheid voor alle leerlingenprofielen en met bijzondere aandacht voor het evenwicht tussen de basisvorming en het specifiek gedeelte.

Eigenheid van de studierichting

De leerlingen krijgen een pakket **basisvorming voor de arbeidsmarktfinaliteit** met inhouden uit de zestien sleutelcompetenties.

In deze studierichting worden de competenties van de **beroepskwalificatie dekvloerlegger** gerealiseerd. De dekvloerlegger voorziet dragende vloeren, afzonderingslagen en/of isolerende lagen van een afwerklaag of dekvloer om de vloer af te werken of voor te bereiden op de afwerking met diverse vloerbekledingen. Hij bereidt de uitvoering van hechtende, niet-hechtende en zwevende dekvloeren voor en brengt de dekvloer aan. Daarnaast voert hij ook gietvloeren en voegen/naden in dek- of giervloeren uit, net als herstelwerkzaamheden aan dekvloeren. Het beroep wordt uitgeoefend op bouwplaatsen en in bewoonde of in gebruik zijnde gebouwen. Het vergt de nodige mobiliteit en contactvaardigheid. Het wordt meestal in team uitgeoefend, waarbij de nodige flexibiliteit belangrijk is om zich aan te passen aan wijzigingen van planning, omgeving en klimatologische omstandigheden.

Daarnaast worden in deze studierichting ook de competenties van de **beroepskwalificatie stukadoor** gerealiseerd. De stukadoor voert natte binnenbepleisteringen, buitenbepleisteringen en droge bepleisteringen (droogbouwsystemen) uit en plaatst gipsblokken om de bouwfysische en esthetische eigenschappen van gebouwen te verbeteren en af te werken. Hij bereidt het plaatsen van gipsblokken voor en plaatst ze. Hij bereidt de natte binnen- en buitenbepleistering voor, brengt ze aan en beschermt ze. Hij brengt lijstwerk en sierwerk aan op afgepleisterde vlakken. Hij bereidt de plaatsingswerken van droogbouwsystemen voor, plaatst de onderstructuur en bevestigt platen van droogbouwsystemen aan de stijlen en regels van de onderstructuur. Tot slot werkt hij de aangebrachte droogbouwsystemen af. Het beroep wordt uitgeoefend op locatie in open of gesloten bouwplaatsen. Het wordt meestal in team uitgeoefend, waarbij de nodige flexibiliteit belangrijk is om zich aan te passen aan wijzigingen van planning, omgeving en klimatologische omstandigheden.

Tot slot worden in deze studierichting ook de competenties van de **beroepskwalificatie vloerder-tegelzetter** gerealiseerd. De vloerder-tegelzetter heeft als opdracht om oppervlakken (vloeren, muren, trappen, terrassen...) af te werken met tegels om ze te beschermen en te verfraaien. Hij behandelt de te betegelen oppervlak voor en plaatst vloertegels in een mortelbed of in een verse dekvloer. Hij lijmt vloertegels op een verharde dekvloer, lijmt wandtegels, betegelt trappen, voegt vloer- en wandtegels, plaatst buitentegels op gestabiliseerd zand en plaatst tegels op ondersteuning. Het beroep wordt uitgeoefend op bouwplaatsen en in bewoonde of in gebruik zijnde gebouwen. Het vergt de nodige mobiliteit en contactvaardigheid. Het wordt meestal in team uitgeoefend, waarbij de nodige flexibiliteit belangrijk is om zich aan te passen aan wijzigingen van planning, omgeving en klimatologische omstandigheden.

Gezien de verschillende contexten binnen de studierichting afwerking bouw (dual) dient de leerling zijn opleidingstraject te vervullen binnen deze contexten: het leggen van dekvloeren, het uitvoeren van pleisterwerken en het plaatsen van vloeren en tegels.

Doelgroep

Leerlingen die starten in het eerste leerjaar van de derde graad in de arbeidsmarktgerichte finaliteit hebben door het behalen van de leerplandoelen van de tweede graad de nodige competenties verworven om de overstap naar de derde graad succesvol te kunnen maken.

De leerlingen delen vanuit hun keuze voor een bepaalde studierichting eenzelfde interesse. Maar meer nog dan voor de basisvorming zullen de kenmerken van de leerlingen in de derde graad voor het specifieke gedeelte verschillen. Behalve verschillen op cognitief, psychomotorisch en sociaal-affectief vlak zijn er ook verschillen door de gevolgde vooropleiding.

In de tweede graad hebben leerlingen gekozen voor een studierichting gekoppeld aan een finaliteit:

- Leerlingen die een studierichting gekozen hebben die als een vooropleiding van deze studierichting wordt ingericht, hebben competenties verworven met het oog op het realiseren van de gekoppelde beroepskwalificatie(s). In de derde graad worden deze competenties verder verfijnd, verbreed en verdiept. Daarnaast verhoogt de mate van zelfstandigheid bij het realiseren van de leerplandoelen. Leerlingen uit de volgende studierichtingen hebben een vorming gevolgd die als een logische vooropleiding kan worden beschouwd:

- Bouw (arbeidsmarktgerichte finaliteit, tweede graad)
- Medewerker tegelzetwerken en dekvloeren duaal (arbeidsmarktgerichte finaliteit, tweede graad OK2)

Hoewel al deze logische vooropleidingen voorbereiden op deze studierichting, is er een verschil in de verworven competenties:

- De leerlingen die afkomstig zijn uit de tweede graad arbeidsmarktgerichte finaliteit hebben bredere competenties verworven met minder diepgang.
- De leerlingen die afkomstig zijn uit de tweede graad arbeidsmarktgerichte finaliteit OK2 hebben specifiekere competenties verworven met meer diepgang. Bovendien hebben deze leerlingen hun competenties verworven via de duale leerweg.
- Leerlingen die een studierichting gekozen hebben die tot hetzelfde (sub)domein behoort uit een andere finaliteit (dubbele finaliteit of doorstroom) hebben een meer abstracte vorming genoten met minder aandacht voor concrete toepassingen. Deze leerlingen hebben (mogelijk) minder basisvaardigheden verworven in vergelijking met de leerlingen die uit een logische vooropleiding komen.
- Leerlingen die een studierichting gekozen hebben die inhoudelijk minder of niet aanleunt bij de deze studierichting hebben minder of geen voorkennis.

Leerlingen in deze studierichting kunnen een keuze gemaakt hebben voor duaal leren wat inhoudt dat ze afwisselend op een werkplek én op school willen leren. Om in te stappen in het duale traject zijn de leerlingen arbeidsbereid én arbeidsrijp.

Leerlingen die kiezen voor de duale leerweg maar nog niet arbeidsrijp zijn, komen terecht in de aanloopfase.

Vanuit het bovenstaande gegeven kunnen de leerlingen voor het specifieke gedeelte beschouwd worden als een zeer heterogene groep. Daarom is het belangrijk om, bij het begin van de graad, de beginsituatie van elke leerling goed in kaart te brengen, om zo als lerarenteam zicht te krijgen op de kenmerken van de leerlingengroep en een leerlijn uit te werken die nauw aansluit bij de beginsituatie en de mogelijkheden van de leerlingen. Hierbij heeft het lerarenteam (bij duaal leren in samenwerking met de werkplek) de vrijheid en verantwoordelijkheid om leerplandoelen in te plannen in zowel het eerste als tweede jaar van de derde graad volgens de noden, behoeften en mogelijkheden van hun leerlingengroep. Daarnaast heeft het lerarenteam de vrijheid om te bepalen op welke manier de doelen functioneel geclusterd en aangeboden kunnen worden binnen de derde graad.

Onderwijskwalificatie

Een onderwijskwalificatie geeft weer wat je moet kennen en kunnen om verdere studies aan te vatten, te functioneren in onze maatschappij of een bepaald beroep uit te oefenen. In de Vlaamse kwalificatiestructuur zijn de kwalificaties ondergebracht op 8 niveaus, van basisonderwijs tot universiteit.

Deze studierichting situeert zich op VKS-niveau 3. De uitgangspunten voor een VKS-niveau 3 zijn:

- Kennis en vaardigheden:
  - een aantal abstracte begrippen, wetten, formules en methodes uit een specifiek domein begrijpen
  - hoofd- en bijzaken in informatie onderscheiden
  - één of meer van de volgende vaardigheden aanwenden:
    - cognitieve: informatie analyseren via deductie en inductie, en informatie synthetiseren
    - motorische: constructies maken op basis van een plan
  - handelingen verrichten die tactisch en strategisch inzicht vereisen
  - artistiek-creatieve vaardigheden toepassen
  - standaardprocedures en methodes kiezen, combineren en gebruiken bij het uitvoeren van taken en bij het oplossen van verschillende welomschreven concrete problemen
- Context, autonomie en verantwoordelijkheid:
  - handelen in vergelijkbare contexten waarin een aantal factoren veranderen
  - handelen met delicate, actieve objecten
  - binnen een afgebakend takenpakket functioneren met enige autonomie
  - beperkte organisatorische verantwoordelijkheid opnemen voor eigen werk

De verwachtingen uit de onderwijskwalificatie vormen een hulpmiddel voor leraren en vakgroepen om de afbakening van de leerplandoelen concreet vorm te geven.

Logische doorstroommogelijkheden

Afwerking Bouw is een studierichting met een arbeidsmarktfinaliteit. Dat houdt in dat de leerling voorbereid wordt op een succesvolle doorstroom naar een job op de arbeidsmarkt of naar 7de leerjaren of graduaatsopleidingen binnen hetzelfde interessegebied.

De leerlingen kunnen ook een Voorbereidend Jaar op het Hoger Onderwijs na Structuuronderdeel met Arbeidsmarktfinaliteit kiezen, waarna ze de mogelijkheid hebben om te starten in een bacheloropleiding.

Gepersonaliseerd Samen Leren

De ambitie van het GO! is duidelijk. Gepersonaliseerd samen leren betekent dat we met elke lerende, binnen een sociale context, maximaal rendement nastreven op het vlak van leervermogen, leerwinst en leermotivatie. Vanuit een sterke basis- en vakdidactiek zetten we extra in op 'differentiatie', het verhogen van autonomie via het aanleren van zelfregulerende vaardigheden en 'samen leren'. We maken daarvoor gebruik van evidence-informed praktijken en een onderzoekende aanpak op school. Gepersonaliseerd samen leren in het GO! vindt geïntegreerd plaats binnen de realisatie van het totale curriculum en kan alleen gerealiseerd worden met de actieve betrokkenheid van zowel de lerende, de leraar als het (school)beleid.

Vanuit deze visie willen we samen met alle onderwijsprofessionals ons DNA 'samen leren samenleven' en ons pedagogisch project waarmaken. Het is ons positief antwoord op de diversiteit die we in onze klassen zien, de nood aan een groeipad naar autonomie en de nood om een samenverhaal te maken.

Ruimte voor het eigen pedagogisch project

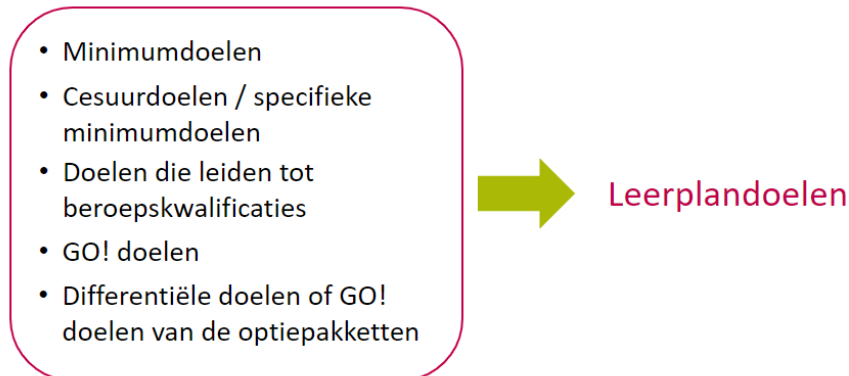
Cruciaal in elke studierichting staat de realisatie van de leerplandoelen. De leerplannen en de lessentabellen van het GO! zijn echter zodanig opgesteld dat het lerarenteam beschikbare ruimte heeft om een schooleigen pedagogisch project te realiseren:

- Enerzijds bieden de leerplannen ruimte om binnen de voorziene tijd zoals aangegeven in de lessentabel, de leerplandoelen verder uit te diepen of te verbreden;
- Anderzijds is er binnen de lessentabel vrije ruimte voorzien waarbij de school eigen accenten kan leggen.

Opbouw van de leerplandoelen

Herkomst van de doelen

De leerplandoelen van het GO! in de tweede en derde graad zijn afkomstig van verschillende bronnen:

De doelen van dit leerplan zijn afkomstig van:

- doelen die leiden tot beroepskwalificaties
- GO!-doelen

De leerplandoelen

Elk leerplandoel heeft minimum 1 handelingswerkwoord. Een overzicht van de handelingswerkwoorden met, indien nodig, een verklaring is terug te vinden op de GO! Navigator.

Aan elk leerplandoel wordt een beheersingsniveau toegevoegd. Voor de leerplannen van het GO! maken we gebruik van een eigen GO!-taxonomie, geïnspireerd op de Taxonomie van Bloom:

- Memoriseren: Gegevens zoals begrippen, formules... kunnen ophalen zonder gebruik te maken van hulpmiddelen.
Geen enkel leerplandoel heeft 'memoriseren' als beheersingsniveau. Memoriseren zonder context kan immers nooit het einddoel zijn. Memoriseren kan wel een belangrijk element zijn om een leerplandoel te realiseren.
- Begrijpen: Inzicht verwerven en dit inzicht helder kunnen weergeven, al dan niet aan de hand van voorbeelden.
- Toepassen: Formules, technieken, regels... kunnen toepassen.
- Analyseren: Op basis van nieuwe gegevens, informatie, kenmerken, verbanden... tot een besluit komen
- Evalueren: Op basis van nieuwe gegevens, informatie, kenmerken, verbanden... en aan de hand van criteria, argumenten... een oordeel onderbouwen.
- Creëren: In het kader van een probleemstelling, onderzoek, opdracht... een product ontwikkelen zoals een oplossing, een realisatie, een presentatie...

Er is geen hiërarchie tussen de verschillende beheersingsniveaus. Wel zal je om een 'hoger' beheersingsniveau te bereiken meestal ook gebruik maken van onderliggende beheersingsniveaus, bijvoorbeeld memoriseren om te analyseren.

In de GO! Navigator worden de beheersingsniveaus aan de hand van een filmpje uitgelegd.

Subdoelen

De subdoelen zijn niet vrijblijvend geformuleerd maar maken integraal deel uit van het leerplandoel. Elk subdoel moet bijgevolg aangeboden worden. Alle subdoelen samen dekken het leerplandoel.

Minimale inhoudelijke afbakening

Het concept van de minimumdoelen wordt doorgetrokken naar de leerplandoelen van het GO!. Dit concept houdt in dat de kennis die noodzakelijk is om het leerplandoel te realiseren niet expliciet wordt opgesomd. Indien er twijfel kan ontstaan of een bepaald kenniselement al dan niet tot het leerplandoel behoort, wordt het uitdrukkelijk vermeld via onderliggende bullets. Concreet betekent dit dat de onderliggende bullets deel uitmaken van het leerplandoel en als dusdanig ook aan bod moeten komen.

Om leerplandoelen te realiseren, is er vaktaal nodig. Hoewel vaktaal niet expliciet in de leerplandoelen wordt opgenomen, maakt vaktaal wel deel uit van het leerplandoel. Net zoals dit het geval is bij andere kenniselementen is het aan de leraar om te bepalen welke vaktaal er nodig is om het leerplandoel te realiseren.

Het gehanteerde concept vertrekt van een groot vertrouwen in de professionaliteit van de leraar. Vanuit een professionele deskundigheid zal de leraar bepalen welke kennis er nodig is om het doel te realiseren waarbij de kenniselementen die in de bullets zijn aangegeven of expliciet vermeld in het leerplandoel minimaal worden meegenomen.

Nummering van de leerplandoelen

Boven elk leerplandoel staat er een nummering. De betekenis is de volgende:

BK3_01.01

1

- Links in de eerste rij van elk leerplandoel staat het GO!-volgnummer (bijvoorbeeld BK3_01.01):
  - BK3: Het gaat hier over een doel uit de derde graad dat leidt tot een beroepskwalificatie
  - 01.01: Dit is het volgnummer van het leerplandoel.
    - Doelen van de vorm 01.xx hebben betrekking op generieke doelen en zijn op eenzelfde manier geformuleerd in alle studierichtingen van deze graad en deze finaliteit.
    - Doelen van de vorm 02.xx hebben betrekking op specifieke doelen die eigen zijn aan deze studierichting.
- Rechts in de eerste rij van elk leerplandoel staat de herkomst van het leerplandoel (bijvoorbeeld 1 of geen nummer):
  - Het nummer verwijst naar het corresponderend doel in het curriculumdossier. De curriculumdossiers zijn terug te vinden op de website van AHOVOKS.
  - Indien er geen nummer staat, gaat het over een GO!-doel.

BK3_01.01.01

Subdoel 1

- Ook de subdoelen krijgen een nummering (bijvoorbeeld BK3_01.01.01):
  - Dit is het eerste subdoel van het leerplandoel BK3_01.01.
- Niet elk leerplandoel heeft subdoelen.

Leerplandoelen^{1 2 3}

BK3_01.01	1
De leerlingen werken in teamverband met aandacht voor de organisatiecultuur, communicatie en procedures. ⁴	
toepassen	
BK3_01.01.01	Subdoel 1
De leerlingen passen strategieën toe om teamgericht te werken.	
BK3_01.01.02	Subdoel 2
De leerlingen passen strategieën toe om doelgericht te communiceren.	
BK3_01.01.03	Subdoel 3
De leerlingen passen interne procedures en afspraken toe.	

BK3_01.02	2
De leerlingen handelen kwaliteitsbewust. ⁵	
toepassen	
BK3_01.02.01	Subdoel 1
De leerlingen passen procedures uit stappenplannen, instructiefiches of handleidingen toe.	
BK3_01.02.02	Subdoel 2
De leerlingen passen strategieën voor planning en organisatie toe.	
BK3_01.02.03	Subdoel 3
De leerlingen passen strategieën voor kwaliteitscontrole toe.	

¹ Gezien de verschillende contexten binnen de studierichting afwerking bouw (dual) dient de leerling zijn opleidingstraject te vervullen binnen deze contexten: het leggen van dekvloeren, het uitvoeren van pleisterwerken en het plaatsen van vloeren en tegels.

² De leerplandoelen zijn identiek voor de duale (lineair of modulair georganiseerd) en reguliere leerweg.

³ De beroepsgerichte vorming dual kan lineair of modulair georganiseerd worden. Bij een keuze voor een modulaire organisatie wordt er gewerkt met clusters. De samenstelling van deze clusters is terug te vinden in de curriculum dossiers (zie website van AHOVOKS).

⁴ Dit generiek doel wordt gerealiseerd binnen de context van de studierichting.

⁵ Dit generiek doel wordt gerealiseerd binnen de context van de studierichting.

BK3_01.03

3

De leerlingen handelen economisch en duurzaam.⁶

toepassen

BK3_01.03.01

Subdoel 1

De leerlingen passen procedures toe om kostenbewust om te gaan met materialen, grondstoffen of tijd.

BK3_01.03.02

Subdoel 2

De leerlingen passen procedures toe met betrekking tot milieuvoorschriften.

BK3_01.04

4

De leerlingen handelen veilig, ergonomisch en hygiënisch.⁷

toepassen

BK3_01.04.01

Subdoel 1

De leerlingen passen procedures toe met betrekking tot veilig handelen.

BK3_01.04.02

Subdoel 2

De leerlingen passen procedures met betrekking tot ergonomisch handelen toe.

BK3_01.04.03

Subdoel 3

De leerlingen passen procedures toe met betrekking tot hygiënisch handelen.

BK3_01.05

De leerlingen bouwen de eigen deskundigheid op.⁸

toepassen

⁶ Dit generiek doel wordt gerealiseerd binnen de context van de studierichting.

⁷ Dit generiek doel wordt gerealiseerd binnen de context van de studierichting.

⁸ Dit generiek doel wordt gerealiseerd binnen de context van de studierichting.

BK3_02.01

De leerlingen plannen en bereiden de werkzaamheden voor: dekvloerleggen pleisterwerken (natte binnenbepleistering, buitenbepleistering, droge bepleistering) en vloer- en tegelwerken.

creëren

BK3_02.01.01

Subdoel 1

De leerlingen maken gebruik van werkdocumenten en relevante informatiebronnen.

- werkdocumenten, tekeningen en plannen
- Building Information Modeling (BIM)

BK3_02.01.02

Subdoel 2

De leerlingen selecteren uitvoeringstechnieken, materialen, gereedschappen en machines na analyse van de opdracht.

- EPB: algemene principes
- bouwknopen
- draagvloeren, dekvloeren en ondergronden
- gebruik van materialen, gereedschappen en machines
- nutsleidingen
- sanitaire installaties en (vloer)verwarming

BK3_02.01.03

Subdoel 3

De leerlingen houden eigen werkadministratie bij.

BK3_02.01.04

Subdoel 4
8

De leerlingen plannen en bereiden de eigen werkzaamheden voor in functie van dekvloerleggen met inbegrip van optimale werkvolgorde, afstemming op activiteiten van anderen, meetstaat en kostprijsberekening.

BK3_02.01.05

Subdoel 5
13

De leerlingen plannen en bereiden de eigen werkzaamheden voor in functie van pleisterwerken (natte binnenbepleistering, buitenbepleistering, droge bepleistering) met inbegrip van optimale werkvolgorde, afstemming op activiteiten van anderen, meetstaat en kostprijsberekening.

BK3_02.01.06

Subdoel 6
28

De leerlingen plannen en bereiden de eigen werkzaamheden voor in functie van vloer- en tegelwerken met inbegrip van optimale werkvolgorde, afstemming op activiteiten van anderen, meetstaat en kostprijsberekening.

BK3_02.02

38

De leerlingen maken 2D en 3D CAD-tekeningen op basis van meetstaten, ontwerpschetsen en plannen.

- tekennormen
- symbolen

creëren

BK3_02.03

5

De leerlingen controleren, gebruiken, onderhouden en reinigen machines, materialen en gereedschappen.

toepassen

BK3_02.03.01

Subdoel 1

De leerlingen passen procedures en veiligheidsvoorschriften toe met betrekking tot het correct en veilig gebruik van machines, materialen en gereedschappen.

- elektriciteit in functie van de werkzaamheden
- werking en veiligheidsaspecten van elektrisch gereedschap, pneumatisch gereedschap, handgereedschap en machines
- onderhoudstechnieken voor machines en gereedschappen
- specifieke risico's waaronder risico's van gevaarlijke en schadelijke stoffen, elektriciteit, lawaai, trillingen, brand, explosie
- veiligheids- en milieuvoorschriften

BK3_02.03.02

Subdoel 2

De leerlingen controleren machines en gereedschappen.

BK3_02.03.03

Subdoel 3

De leerlingen gebruiken machines, materialen en gereedschappen.

BK3_02.03.04

Subdoel 4

De leerlingen reinigen machines en gereedschappen.

BK3_02.03.05

Subdoel 5

De leerlingen onderhouden machines en gereedschappen.

BK3_02.04

6

De leerlingen werken veilig op hoogte.

- gebruik van persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen
- preventiemaatregelen tegen het vallen van personen en voorwerpen
- gebruik van ladders volgens de veiligheidsregels als toegangsmiddel
- voorwaarden om een steiger te betreden
- gebruik van (rol)steigers volgens de instructies en veiligheidsregels

toepassen

BK3_02.05

De leerlingen bereiden de werkplek voor in functie van dekvloerleggen.

toepassen

BK3_02.05.01

Subdoel 1

De leerlingen organiseren de werkplek veilig en ordelijk in functie van dekvloerleggen.

BK3_02.05.02

Subdoel 2

De leerlingen bepalen de algemene werkcondities.

BK3_02.05.03

Subdoel 3

De leerlingen bereiden de draagvloer voor in functie van de staat ervan.

BK3_02.05.04

Subdoel 4

De leerlingen brengen bescherming op bestaande elementen aan.

BK3_02.05.05

Subdoel 5

De leerlingen bepalen opbouw, samenstelling en uiteindelijke hoogte van de dekvloer.

- dekvloeren en onderlagen: opbouw, samenstelling

BK3_02.05.06

Subdoel 6

De leerlingen voeren pas- en uitzetwerken uit.

- pas- en uitzetwerk: technieken en instrumenten

BK3_02.06

7

De leerlingen plaatsen lucht- en dampschermen in functie van dekvloeren met inbegrip van het uitvoeren van doorbrekingen.

- lucht- en dampschermen in functie van dekvloeren: soorten, eigenschappen, plaatsingstechnieken
- kwaliteitsnormen, waarden en toleranties voor plaatsing van lucht- en dampschermen bij dekvloeren

toepassen

BK3_02.07

9

De leerlingen bereiden de uitvoering van hechtende, niet-hechtende en zwevende dekvloeren voor.

toepassen

BK3_02.07.01

Subdoel 1

De leerlingen passen procedures en (veiligheids)voorschriften toe met betrekking tot het uitvoeren van de voorbereidingswerken.

BK3_02.07.02

Subdoel 2

De leerlingen bereiden het aanbrengen van een hechtende dekvloer voor.

BK3_02.07.03

Subdoel 3

De leerlingen bereiden het aanbrengen van een niet-hechtende dekvloer voor.

BK3_02.07.04

Subdoel 4

De leerlingen bereiden het aanbrengen van een zwevende dekvloer voor.

BK3_02.07.05

Subdoel 5

De leerlingen plaatsen thermische en akoestische isolatie in functie van dekvloerleggen.

- isolatiematerialen bij dekvloeren: soorten, eigenschappen, plaatsingstechnieken, bescherming tegen weersomstandigheden
- kwaliteitsnormen, waarden en toleranties voor plaatsing van isolatie bij dekvloeren

BK3_02.08

10

De leerlingen brengen dekvloeren aan.

toepassen

BK3_02.08.01

Subdoel 1

De leerlingen passen procedures en (veiligheids)voorschriften toe met betrekking tot het dekvloerleggen.

- bindmiddelen, toeslagstoffen, hulpstoffen, specifieke additieven, coatings
- cement- en harsgebonden dekvloermortels: samenstelling, eigenschappen
- gietvloeren
- verenigbaarheid van materialen
- wapeningsnetten en vezels
- kwaliteitsnormen, waarden en toleranties voor dekvloeren

BK3_02.08.02

Subdoel 2

De leerlingen brengen de dekvloer aan.

BK3_02.08.03

Subdoel 3

De leerlingen werken hoeken, kanten en uitsparingen af.

BK3_02.08.04

Subdoel 4

De leerlingen beschermen de dekvloer tijdelijk.

BK3_02.09

11

De leerlingen voeren voegen en naden in dek- of gietvloeren uit.

- voegen: soorten en uitvoeringstechnieken

toepassen

BK3_02.10

12

De leerlingen voeren herstelwerkzaamheden aan dekvloeren uit.

toepassen

BK3_02.11

De leerlingen bereiden de werkplek voor in functie van pleisterwerkzaamheden: natte binnenbepleistering, buitenbepleistering, droge bepleistering.

toepassen

BK3_02.11.01

Subdoel 1

De leerlingen bepalen de algemene werkcondities met inbegrip van aard en staat van de te behandelen oppervlakken.

- fysische en chemische verschijnselen in gebouwen
- behandelingen in functie van de ondergrond
- invloed van de ondergrond op het stukadoorwerk

BK3_02.11.02

Subdoel 2

De leerlingen organiseren de werkplek veilig en ordelijk in functie van pleisterwerken.

BK3_02.11.03

Subdoel 3

De leerlingen voeren pas- en uitzetwerken uit met inbegrip van het controleren van horizontaliteit, verticaliteit en vlakheid.

- pas- en uitzetwerk: technieken en instrumenten

BK3_02.12

De leerlingen plaatsen gipsblokken.

toepassen

BK3_02.12.01

Subdoel 1
16

De leerlingen bereiden het plaatsen van de gipsblokken voor.

BK3_02.12.02

Subdoel 2
17

De leerlingen plaatsen gipsblokken met inbegrip van het voorzien van doorgangen.

- gipsblokken: soorten, plaatsingstechnieken
- kwaliteitsnormen, waarden en toleranties voor plaatsing van gipsblokken

BK3_02.13

14

De leerlingen voeren thermische isolatiewerken uit in functie van pleisterwerkzaamheden.

- isolatiematerialen bij pleisterwerk: soorten, eigenschappen, plaatsingstechnieken, bescherming tegen weersomstandigheden
- kwaliteitsnormen, waarden en toleranties voor plaatsing van isolatie bij pleisterwerk

toepassen

BK3_02.14

15

De leerlingen plaatsen lucht- en dampschermen in functie van pleisterwerkzaamheden met inbegrip van het uitvoeren van doorbrekingen.

- lucht- en dampschermen bij pleisterwerk: soorten, eigenschappen, plaatsingstechnieken
- kwaliteitsnormen, waarden en toleranties voor plaatsing van lucht- en dampschermen bij pleisterwerk

toepassen

BK3_02.15

De leerlingen brengen natte binnenbepleistering aan in één of twee lagen en beschermen ze.

toepassen

BK3_02.15.01

Subdoel 1
18

De leerlingen bereiden de natte binnenbepleistering voor.

- pleistermortels voor binnenbepleistering: soorten, eigenschappen
- profielen en hoekbeschermers voor natte binnenbepleistering
- afdichtingsproducten

BK3_02.15.02

Subdoel 2
19

De leerlingen brengen de onderlaag van de natte binnenbepleistering aan.

- manuele en machinale bepleisteringstechnieken voor natte binnenbepleistering

BK3_02.15.03

Subdoel 3
19

De leerlingen brengen de afwerkingslaag van de natte binnenbepleistering aan.

- plafond- en wandafwerking in functie van de vereiste afwerkingsgraad
- kwaliteitsnormen, waarden en toleranties voor natte binnenbepleistering

BK3_02.15.04

Subdoel 4
19

De leerlingen beschermen de natte binnenbepleistering.

BK3_02.16

20

De leerlingen brengen lijstwerk op afgepleisterde vlakken aan.

- lijstwerk: soorten en plaatsingstechnieken
- kwaliteitsnormen, waarden en toleranties voor plaatsing van lijstwerk

toepassen

BK3_02.17

21

De leerlingen brengen sierwerk aan.

- ornamenten: soorten en plaatsingstechnieken
- kwaliteitsnormen, waarden en toleranties voor plaatsing van sierwerk

toepassen

BK3_02.18

De leerlingen brengen buitenbepleistering aan en beschermen ze.

toepassen

BK3_02.18.01

Subdoel 1
22

De leerlingen bereiden de buitenbepleistering voor.

- pleistermortels voor buitenbepleistering: soorten, eigenschappen
- waterwerende lagen
- verankeringsmiddelen
- wapening
- profielen en hoekbeschermers voor buitenbepleistering
- bevestigingstechnieken
- afdichtingsproducten

BK3_02.18.02

Subdoel 2
23

De leerlingen brengen buitenbepleistering aan.

- manuele en machinale bepleisteringstechnieken voor buitenbepleistering
- kwaliteitsnormen, waarden en toleranties voor buitenbepleistering

BK3_02.18.03

Subdoel 3
23

De leerlingen beschermen de buitenbepleistering.

BK3_02.19

De leerlingen plaatsen met behulp van droogbouwsystemen vlakke en gebogen wanden en plafonds.

toepassen

BK3_02.19.01

Subdoel 1
24

De leerlingen bereiden de plaatsingswerken van droogbouwsystemen voor vlakke en gebogen wanden en plafonds voor.

- droogbouwsystemen: bouwmaterialen, plaatsings- en uitvoeringstechnieken
- profielen, hoekbeschermers en ophangsystemen voor droogbouwsystemen

BK3_02.19.02

Subdoel 2
25

De leerlingen plaatsen de onderstructuur met inbegrip van het voorzien van doorgangen voor nutsleidingen, deur- en vensteropeningen: vlakke en gebogen wanden, vlakke en gebogen plafonds.

BK3_02.19.03

Subdoel 3
26

De leerlingen bevestigen platen van droogbouwsystemen aan de stijlen en de regels van de onderstructuur.

BK3_02.19.04

Subdoel 4
27

De leerlingen werken de aangebrachte droogbouwsystemen af.

- afwerkingsproducten en -technieken
- kwaliteitsnormen, waarden en toleranties voor plaatsing van droogbouwsystemen

BK3_02.20

De leerlingen bereiden de werkplek voor in functie van vloer- en tegelwerken.

toepassen

BK3_02.20.01

Subdoel 1

De leerlingen bepalen de aard en staat van de ondergrond.

- vochtproblemen, vochtisolatie en waterkering
- middelen en technieken om vochtigheidsgraad van een dekvloer te meten
- behandelingen in functie van de ondergrond

BK3_02.20.02

Subdoel 2

De leerlingen organiseren de werkplek veilig en ordelijk in functie van vloer- en tegelwerken.

BK3_02.20.03

Subdoel 3

De leerlingen controleren horizontaliteit, verticaliteit, hellingsgraad, haaksheid, loodrechte stand en afwatering van de te betegelen oppervlakte.

- lood- en pastechnieken

BK3_02.20.04

Subdoel 4

De leerlingen controleren de toestand van isolatie en van lucht- en dampschermen.

BK3_02.20.05

Subdoel 5

De leerlingen beschermen bestaande elementen in de te betegelen ruimte.

BK3_02.20.06

Subdoel 6

De leerlingen controleren en mengen de tegels.

BK3_02.21

29

De leerlingen behandelen het te betegelen oppervlak.

toepassen

BK3_02.21.01

Subdoel 1

De leerlingen bereiden de ondergrond voor.

BK3_02.21.02

Subdoel 2

De leerlingen plaatsen afdichtingen en scheidingsmatten.

BK3_02.22

De leerlingen plaatsen vloertegels.

toepassen

BK3_02.22.01

Subdoel 1

De leerlingen passen procedures en (veiligheids)voorschriften toe met betrekking tot plaatsing van vloertegels en plinten.

- vloertegels: soorten, eigenschappen, verwerkings- en afkantungstechnieken
- plaatsingsmortel, lijmen
- tegelzettechnieken: plaatsing in een mortelbed, plaatsing in een verse dekvloer, lijmtechnieken
- legpatronen voor vloertegels
- kwaliteitsnormen, waarden en toleranties voor plaatsing van vloertegels en plinten

BK3_02.22.02

Subdoel 2
30

De leerlingen plaatsen vloertegels in een mortelbed.

BK3_02.22.03

Subdoel 3
31

De leerlingen plaatsen vloertegels in een verse dekvloer.

BK3_02.22.04

Subdoel 4
32

De leerlingen lijmen vloertegels op een verharde dekvloer.

BK3_02.22.05

Subdoel 5

De leerlingen plaatsen plinten.

BK3_02.23

33

De leerlingen lijmen wandtegels.

- procedures en (veiligheids)voorschriften met betrekking tot plaatsing van wandtegels
- wandtegels: soorten, eigenschappen, verwerkings- en afkantungstechnieken
- legpatronen voor wandtegels
- kwaliteitsnormen, waarden en toleranties voor plaatsing van wandtegels

toepassen

BK3_02.24

34

De leerlingen betegelen trappen.

- dimensionering van trappen
- kwaliteitsnormen, waarden en toleranties voor betegelen van trappen

toepassen

BK3_02.25

35

De leerlingen voegen vloer- en wandtegels.

- procedures en (veiligheids)voorschriften met betrekking tot het voegen van vloer- en wandtegels
- voegmortels: soorten, eigenschappen
- voegtechnieken
- kwaliteitsnormen, waarden en toleranties voor voegen van vloer- en wandtegels

toepassen

BK3_02.26

De leerlingen plaatsen buitentegels op gestabiliseerd zand en op ondersteuning.

- procedures en (veiligheids)voorschriften met betrekking tot plaatsing van buitentegels
- buitentegels: soorten, eigenschappen, verwerkings- en afkantungstechnieken
- afwatering
- tegelzettechnieken voor buitentegels
- legpatronen voor buitentegels
- kwaliteitsnormen, waarden en toleranties voor plaatsing van buitentegels

toepassen

BK3_02.26.01

Subdoel 1
36

De leerlingen plaatsen buitentegels op gestabiliseerd zand.

BK3_02.26.01

Subdoel 1
37

De leerlingen plaatsen buitentegels op ondersteuning.

BK3_02.27

De leerlingen ontwikkelen oplossingen voor een praktisch probleem of een praktische behoefte.

creëren

BK3_02.27.01

Subdoel 1

De leerlingen realiseren projecten volgens de principes van het technisch proces voor bouwkundige afwerkingsprojecten binnen een residentiële context.

Aanloopstructuuronderdeel

Algemeen

Het aanloopstructuuronderdeel omvat minimaal 28 opleidingsuren per week en combineert een schoolcomponent en een aanloopcomponent. Binnen de schoolcomponent komt de verplichte algemene vorming aan bod. Binnen de aanloopcomponent en schoolcomponent kan men zich in functie van de individuele noden van de leerling en zijn mate van arbeidsrijpheid richten op een selectie van of een combinatie van de onderstaande acties:

- Acties gerelateerd aan het opbouwen van een loopbaan: loopbaangerichte competenties voor leerlingen die nog geen duidelijkheid hebben over hun concrete onderwijsloopbaan, maar wel overtuigd zijn om een duale leerweg te volgen. Voorbeelden hiervan zijn loopbaanwensen en -talenten in kaart brengen, loopbaanoriëntatie-oefeningen, solliciteren...
- Acties gerelateerd aan het opbouwen van beroepsgerichte vorming
  - Arbeidsgerichte competenties voor leerlingen die bepaalde generieke competenties missen die noodzakelijk zijn om te kunnen leren en participeren op een werkplek. Voorbeelden hiervan zijn samenwerken, op tijd komen, werken onder gezag...
  - Vaktechnische competenties voor leerlingen die op vaktechnisch vlak geen of onvoldoende bagage hebben om een duale studierichting aan te vatten.
  - Begeleide leerervaring op een reële werkplek. Ook op een reële werkplek kunnen leerlingen bepaalde competenties aanleren die nuttig zijn om later over te stappen naar een duale studierichting. De leerling maakt hiervoor gebruik van een leerlingenstageovereenkomst, zoals bepaald in SO/2015/01.

Beroepsgerichte vorming 'aanloop afwerking bouw dual'

Voor het opbouwen van de beroepsgerichte vorming 'aanloop afwerking bouw dual' kan na de screening van de leerling gewerkt worden aan een selectie van leerplandoelen uit het leerplan

- Afwerking bouw.

De leerplandoelen uit dit leerplan hoeven niet allemaal aan bod te komen, maar worden geselecteerd en aangeboden in functie van de doelstellingen van de aanloophase van de leerling.

De leerplandoelen worden daarbij onder begeleiding aangeboden vanuit het perspectief van het ontwikkelen van de arbeidsrijpheid.

BK3_01.01	1
De leerlingen werken in teamverband met aandacht voor de organisatiecultuur, communicatie en procedures. ⁹	
toepassen	
BK3_01.01.01	Subdoel 1
De leerlingen passen strategieën toe om teamgericht te werken.	
BK3_01.01.02	Subdoel 2
De leerlingen passen strategieën toe om doelgericht te communiceren.	
BK3_01.01.03	Subdoel 3
De leerlingen passen interne procedures en afspraken toe.	
BK3_01.02	2
De leerlingen handelen kwaliteitsbewust. ¹⁰	
toepassen	
BK3_01.02.01	Subdoel 1
De leerlingen passen procedures uit stappenplannen, instructiefiches of handleidingen toe.	
BK3_01.02.02	Subdoel 2
De leerlingen passen strategieën voor planning en organisatie toe.	
BK3_01.02.03	Subdoel 3
De leerlingen passen strategieën voor kwaliteitscontrole toe.	
BK3_01.03	3
De leerlingen handelen economisch en duurzaam. ¹¹	

⁹ Dit generiek doel wordt gerealiseerd binnen de context van de studierichting.

¹⁰ Dit generiek doel wordt gerealiseerd binnen de context van de studierichting.

¹¹ Dit generiek doel wordt gerealiseerd binnen de context van de studierichting.

toepassen

BK3_01.03.01

Subdoel 1

De leerlingen passen procedures toe om kostenbewust om te gaan met materialen, grondstoffen of tijd.

BK3_01.03.02

Subdoel 2

De leerlingen passen procedures toe met betrekking tot milieuvoorschriften.

BK3_01.04

4

De leerlingen handelen veilig, ergonomisch en hygiënisch.¹²

toepassen

BK3_01.04.01

Subdoel 1

De leerlingen passen procedures toe met betrekking tot veilig handelen.

BK3_01.04.02

Subdoel 2

De leerlingen passen procedures met betrekking tot ergonomisch handelen toe.

BK3_01.04.03

Subdoel 3

De leerlingen passen procedures toe met betrekking tot hygiënisch handelen.

BK3_01.05

De leerlingen bouwen de eigen deskundigheid op.¹³

toepassen

¹² Dit generiek doel wordt gerealiseerd binnen de context van de studierichting.

¹³ Dit generiek doel wordt gerealiseerd binnen de context van de studierichting.

BK3_02.01

De leerlingen plannen en bereiden de werkzaamheden voor: dekvloerleggen pleisterwerken (natte binnenbepleistering, buitenbepleistering, droge bepleistering) en vloer- en tegelwerken.

creëren

BK3_02.01.01

Subdoel 1

De leerlingen maken gebruik van werkdocumenten en relevante informatiebronnen.

- werkdocumenten, tekeningen en plannen
- Building Information Modeling (BIM)

BK3_02.01.02

Subdoel 2

De leerlingen selecteren uitvoeringstechnieken, materialen, gereedschappen en machines na analyse van de opdracht.

- EPB: algemene principes
- bouwknopen
- draagvloeren, dekvloeren en ondergronden
- gebruik van materialen, gereedschappen en machines
- nutsleidingen
- sanitaire installaties en (vloer)verwarming

BK3_02.01.03

Subdoel 3

De leerlingen houden eigen werkadministratie bij.

BK3_02.01.04

Subdoel 4
8

De leerlingen plannen en bereiden de eigen werkzaamheden voor in functie van dekvloerleggen met inbegrip van optimale werkvolgorde, afstemming op activiteiten van anderen, meetstaat en kostprijsberekening.

BK3_02.01.05

Subdoel 5
13

De leerlingen plannen en bereiden de eigen werkzaamheden voor in functie van pleisterwerken (natte binnenbepleistering, buitenbepleistering, droge bepleistering) met inbegrip van optimale werkvolgorde, afstemming op activiteiten van anderen, meetstaat en kostprijsberekening.

BK3_02.01.06

Subdoel 6
28

De leerlingen plannen en bereiden de eigen werkzaamheden voor in functie van vloer- en tegelwerken met inbegrip van optimale werkvolgorde, afstemming op activiteiten van anderen, meetstaat en kostprijsberekening.

BK3_02.02

38

De leerlingen maken 2D en 3D CAD-tekeningen op basis van meetstaten, ontwerpschetsen en plannen.

- tekennormen
- symbolen

creëren

BK3_02.03

5

De leerlingen controleren, gebruiken, onderhouden en reinigen machines, materialen en gereedschappen.

toepassen

BK3_02.03.01

Subdoel 1

De leerlingen passen procedures en veiligheidsvoorschriften toe met betrekking tot het correct en veilig gebruik van machines, materialen en gereedschappen.

- elektriciteit in functie van de werkzaamheden
- werking en veiligheidsaspecten van elektrisch gereedschap, pneumatisch gereedschap, handgereedschap en machines
- onderhoudstechnieken voor machines en gereedschappen
- specifieke risico's waaronder risico's van gevaarlijke en schadelijke stoffen, elektriciteit, lawaai, trillingen, brand, explosie
- veiligheids- en milieuvoorschriften

BK3_02.03.02

Subdoel 2

De leerlingen controleren machines en gereedschappen.

BK3_02.03.03

Subdoel 3

De leerlingen gebruiken machines, materialen en gereedschappen.

BK3_02.03.04

Subdoel 4

De leerlingen reinigen machines en gereedschappen.

BK3_02.03.05

Subdoel 5

De leerlingen onderhouden machines en gereedschappen.

BK3_02.04

6

De leerlingen werken veilig op hoogte.

- gebruik van persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen
- preventiemaatregelen tegen het vallen van personen en voorwerpen
- gebruik van ladders volgens de veiligheidsregels als toegangsmiddel
- voorwaarden om een steiger te betreden
- gebruik van (rol)steigers volgens de instructies en veiligheidsregels

toepassen

BK3_02.05

De leerlingen bereiden de werkplek voor in functie van dekvloerleggen.

toepassen

BK3_02.05.01

Subdoel 1

De leerlingen organiseren de werkplek veilig en ordelijk in functie van dekvloerleggen.

BK3_02.05.02

Subdoel 2

De leerlingen bepalen de algemene werkcondities.

BK3_02.05.03

Subdoel 3

De leerlingen bereiden de draagvloer voor in functie van de staat ervan.

BK3_02.05.04

Subdoel 4

De leerlingen brengen bescherming op bestaande elementen aan.

BK3_02.05.05

Subdoel 5

De leerlingen bepalen opbouw, samenstelling en uiteindelijke hoogte van de dekvloer.

- dekvloeren en onderlagen: opbouw, samenstelling

BK3_02.05.06

Subdoel 6

De leerlingen voeren pas- en uitzetwerken uit.

- pas- en uitzetwerk: technieken en instrumenten

BK3_02.06

7

De leerlingen plaatsen lucht- en dampschermen in functie van dekvloeren met inbegrip van het uitvoeren van doorbrekingen.

- lucht- en dampschermen in functie van dekvloeren: soorten, eigenschappen, plaatsingstechnieken
- kwaliteitsnormen, waarden en toleranties voor plaatsing van lucht- en dampschermen bij dekvloeren

toepassen

BK3_02.07

9

De leerlingen bereiden de uitvoering van hechtende, niet-hechtende en zwevende dekvloeren voor.

toepassen

BK3_02.07.01

Subdoel 1

De leerlingen passen procedures en (veiligheids)voorschriften toe met betrekking tot het uitvoeren van de voorbereidingswerken.

BK3_02.07.02

Subdoel 2

De leerlingen bereiden het aanbrengen van een hechtende dekvloer voor.

BK3_02.07.03

Subdoel 3

De leerlingen bereiden het aanbrengen van een niet-hechtende dekvloer voor.

BK3_02.07.04

Subdoel 4

De leerlingen bereiden het aanbrengen van een zwevende dekvloer voor.

BK3_02.07.05

Subdoel 5

De leerlingen plaatsen thermische en akoestische isolatie in functie van dekvloerleggen.

- isolatiematerialen bij dekvloeren: soorten, eigenschappen, plaatsingstechnieken, bescherming tegen weersomstandigheden
- kwaliteitsnormen, waarden en toleranties voor plaatsing van isolatie bij dekvloeren

BK3_02.08

10

De leerlingen brengen dekvloeren aan.

toepassen

BK3_02.08.01

Subdoel 1

De leerlingen passen procedures en (veiligheids)voorschriften toe met betrekking tot het dekvloerleggen.

- bindmiddelen, toeslagstoffen, hulpstoffen, specifieke additieven, coatings
- cement- en harsgebonden dekvloermortels: samenstelling, eigenschappen
- gietvloeren
- verenigbaarheid van materialen
- wapeningsnetten en vezels
- kwaliteitsnormen, waarden en toleranties voor dekvloeren

BK3_02.08.02

Subdoel 2

De leerlingen brengen de dekvloer aan.

BK3_02.08.03

Subdoel 3

De leerlingen werken hoeken, kanten en uitsparingen af.

BK3_02.08.04

Subdoel 4

De leerlingen beschermen de dekvloer tijdelijk.

BK3_02.09

11

De leerlingen voeren voegen en naden in dek- of gietvloeren uit.

- voegen: soorten en uitvoeringstechnieken

toepassen

BK3_02.10

12

De leerlingen voeren herstelwerkzaamheden aan dekvloeren uit.

toepassen

BK3_02.11

De leerlingen bereiden de werkplek voor in functie van pleisterwerkzaamheden: natte binnenbepleistering, buitenbepleistering, droge bepleistering.

toepassen

BK3_02.11.01

Subdoel 1

De leerlingen bepalen de algemene werkcondities met inbegrip van aard en staat van de te behandelen oppervlakken.

- fysische en chemische verschijnselen in gebouwen
- behandelingen in functie van de ondergrond
- invloed van de ondergrond op het stukadoorwerk

BK3_02.11.02

Subdoel 2

De leerlingen organiseren de werkplek veilig en ordelijk in functie van pleisterwerken.

BK3_02.11.03

Subdoel 3

De leerlingen voeren pas- en uitzetwerken uit met inbegrip van het controleren van horizontaliteit, verticaliteit en vlakheid.

- pas- en uitzetwerk: technieken en instrumenten

BK3_02.12

De leerlingen plaatsen gipsblokken.

toepassen

BK3_02.12.01

Subdoel 1
16

De leerlingen bereiden het plaatsen van de gipsblokken voor.

BK3_02.12.02

Subdoel 2
17

De leerlingen plaatsen gipsblokken met inbegrip van het voorzien van doorgangen.

- gipsblokken: soorten, plaatsingstechnieken
- kwaliteitsnormen, waarden en toleranties voor plaatsing van gipsblokken

BK3_02.13

14

De leerlingen voeren thermische isolatiewerken uit in functie van pleisterwerkzaamheden.

- isolatiematerialen bij pleisterwerk: soorten, eigenschappen, plaatsingstechnieken, bescherming tegen weersomstandigheden
- kwaliteitsnormen, waarden en toleranties voor plaatsing van isolatie bij pleisterwerk

toepassen

BK3_02.14

15

De leerlingen plaatsen lucht- en dampschermen in functie van pleisterwerkzaamheden met inbegrip van het uitvoeren van doorbrekingen.

- lucht- en dampschermen bij pleisterwerk: soorten, eigenschappen, plaatsingstechnieken
- kwaliteitsnormen, waarden en toleranties voor plaatsing van lucht- en dampschermen bij pleisterwerk

toepassen

BK3_02.15

De leerlingen brengen natte binnenbepleistering aan in één of twee lagen en beschermen ze.

toepassen

BK3_02.15.01

Subdoel 1
18

De leerlingen bereiden de natte binnenbepleistering voor.

- pleistermortels voor binnenbepleistering: soorten, eigenschappen
- profielen en hoekbeschermers voor natte binnenbepleistering
- afdichtingsproducten

BK3_02.15.02

Subdoel 2
19

De leerlingen brengen de onderlaag van de natte binnenbepleistering aan.

- manuele en machinale bepleisteringstechnieken voor natte binnenbepleistering

BK3_02.15.03

Subdoel 3
19

De leerlingen brengen de afwerkingslaag van de natte binnenbepleistering aan.

- plafond- en wandafwerking in functie van de vereiste afwerkingsgraad
- kwaliteitsnormen, waarden en toleranties voor natte binnenbepleistering

BK3_02.15.04

Subdoel 4
19

De leerlingen beschermen de natte binnenbepleistering.

BK3_02.16

20

De leerlingen brengen lijstwerk op afgepleisterde vlakken aan.

- lijstwerk: soorten en plaatsingstechnieken
- kwaliteitsnormen, waarden en toleranties voor plaatsing van lijstwerk

toepassen

BK3_02.17

21

De leerlingen brengen sierwerk aan.

- ornamenten: soorten en plaatsingstechnieken
- kwaliteitsnormen, waarden en toleranties voor plaatsing van sierwerk

toepassen

BK3_02.18

De leerlingen brengen buitenbepleistering aan en beschermen ze.

toepassen

BK3_02.18.01

Subdoel 1
22

De leerlingen bereiden de buitenbepleistering voor.

- pleistermortels voor buitenbepleistering: soorten, eigenschappen
- waterwerende lagen
- verankeringsmiddelen
- wapening
- profielen en hoekbeschermers voor buitenbepleistering
- bevestigingstechnieken
- afdichtingsproducten

BK3_02.18.02

Subdoel 2
23

De leerlingen brengen buitenbepleistering aan.

- manuele en machinale bepleisteringstechnieken voor buitenbepleistering
- kwaliteitsnormen, waarden en toleranties voor buitenbepleistering

BK3_02.18.03

Subdoel 3
23

De leerlingen beschermen de buitenbepleistering.

BK3_02.19

De leerlingen plaatsen met behulp van droogbouwsystemen vlakke en gebogen wanden en plafonds.

toepassen

BK3_02.19.01

Subdoel 1
24

De leerlingen bereiden de plaatsingswerken van droogbouwsystemen voor vlakke en gebogen wanden en plafonds voor.

- droogbouwsystemen: bouwmaterialen, plaatsings- en uitvoeringstechnieken
- profielen, hoekbeschermers en ophangsystemen voor droogbouwsystemen

BK3_02.19.02

Subdoel 2
25

De leerlingen plaatsen de onderstructuur met inbegrip van het voorzien van doorgangen voor nutsleidingen, deur- en vensteropeningen: vlakke en gebogen wanden, vlakke en gebogen plafonds.

BK3_02.19.03

Subdoel 3
26

De leerlingen bevestigen platen van droogbouwsystemen aan de stijlen en de regels van de onderstructuur.

BK3_02.19.04

Subdoel 4
27

De leerlingen werken de aangebrachte droogbouwsystemen af.

- afwerkingsproducten en -technieken
- kwaliteitsnormen, waarden en toleranties voor plaatsing van droogbouwsystemen

BK3_02.20

De leerlingen bereiden de werkplek voor in functie van vloer- en tegelwerken.

toepassen

BK3_02.20.01

Subdoel 1

De leerlingen bepalen de aard en staat van de ondergrond.

- vochtproblemen, vochtisolatie en waterkering
- middelen en technieken om vochtigheidsgraad van een dekvloer te meten
- behandelingen in functie van de ondergrond

BK3_02.20.02

Subdoel 2

De leerlingen organiseren de werkplek veilig en ordelijk in functie van vloer- en tegelwerken.

BK3_02.20.03

Subdoel 3

De leerlingen controleren horizontaliteit, verticaliteit, hellingsgraad, haaksheid, loodrechte stand en afwatering van de te betegelen oppervlakte.

- lood- en pastechnieken

BK3_02.20.04

Subdoel 4

De leerlingen controleren de toestand van isolatie en van lucht- en dampschermen.

BK3_02.20.05

Subdoel 5

De leerlingen beschermen bestaande elementen in de te betegelen ruimte.

BK3_02.20.06

Subdoel 6

De leerlingen controleren en mengen de tegels.

BK3_02.21

29

De leerlingen behandelen het te betegelen oppervlak.

toepassen

BK3_02.21.01

Subdoel 1

De leerlingen bereiden de ondergrond voor.

BK3_02.21.02

Subdoel 2

De leerlingen plaatsen afdichtingen en scheidingsmatten.

BK3_02.22

De leerlingen plaatsen vloertegels.

toepassen

BK3_02.22.01

Subdoel 1

De leerlingen passen procedures en (veiligheids)voorschriften toe met betrekking tot plaatsing van vloertegels en plinten.

- vloertegels: soorten, eigenschappen, verwerkings- en afkantungstechnieken
- plaatsingsmortel, lijmen
- tegelzettechnieken: plaatsing in een mortelbed, plaatsing in een verse dekvloer, lijmtechnieken
- legpatronen voor vloertegels
- kwaliteitsnormen, waarden en toleranties voor plaatsing van vloertegels en plinten

BK3_02.22.02

Subdoel 2
30

De leerlingen plaatsen vloertegels in een mortelbed.

BK3_02.22.03

Subdoel 3
31

De leerlingen plaatsen vloertegels in een verse dekvloer.

BK3_02.22.04

Subdoel 4
32

De leerlingen lijmen vloertegels op een verharde dekvloer.

BK3_02.22.05

Subdoel 5

De leerlingen plaatsen plinten.

BK3_02.23

33

De leerlingen lijmen wandtegels.

- procedures en (veiligheids)voorschriften met betrekking tot plaatsing van wandtegels
- wandtegels: soorten, eigenschappen, verwerkings- en afkantungstechnieken
- legpatronen voor wandtegels
- kwaliteitsnormen, waarden en toleranties voor plaatsing van wandtegels

toepassen

BK3_02.24

34

De leerlingen betegelen trappen.

- dimensionering van trappen
- kwaliteitsnormen, waarden en toleranties voor betegelen van trappen

toepassen

BK3_02.25

35

De leerlingen voegen vloer- en wandtegels.

- procedures en (veiligheids)voorschriften met betrekking tot het voegen van vloer- en wandtegels
- voegmortels: soorten, eigenschappen
- voegtechnieken
- kwaliteitsnormen, waarden en toleranties voor voegen van vloer- en wandtegels

toepassen

BK3_02.26

De leerlingen plaatsen buitentegels op gestabiliseerd zand en op ondersteuning.

- procedures en (veiligheids)voorschriften met betrekking tot plaatsing van buitentegels
- buitentegels: soorten, eigenschappen, verwerkings- en afkantungstechnieken
- afwatering
- tegelzettechnieken voor buitentegels
- legpatronen voor buitentegels
- kwaliteitsnormen, waarden en toleranties voor plaatsing van buitentegels

toepassen

BK3_02.26.01

Subdoel 1
36

De leerlingen plaatsen buitentegels op gestabiliseerd zand.

BK3_02.26.01

Subdoel 1
37

De leerlingen plaatsen buitentegels op ondersteuning.

BK3_02.27

De leerlingen ontwikkelen oplossingen voor een praktisch probleem of een praktische behoefte.

creëren

BK3_02.27.01

Subdoel 1

De leerlingen realiseren projecten volgens de principes van het technisch proces voor bouwkundige afwerkingsprojecten binnen een residentiële context.

Werkplekcomponent

Relevante informatie over de werkplekcomponent is terug te vinden in de lessentabel die terug te vinden is op de website van het GO!.

Samenhang 'doelen die leiden naar een of meer erkende beroepskwalificaties' – leerplandoelen

Nummer doel CD	Doel CD	Leerplandoel / subdoel
1	De leerlingen werken in teamverband (organisatiecultuur, communicatie, procedures).	BK3_01.01
2	De leerlingen handelen kwaliteitsbewust.	BK3_01.02
3	De leerlingen handelen economisch en duurzaam.	BK3_01.03
4	De leerlingen handelen veilig, ergonomisch en hygiënisch.	BK3_01.04
5	De leerlingen controleren, gebruiken, onderhouden en reinigen machines en gereedschappen.	BK3_02.03
6	De leerlingen werken veilig op hoogte.	BK3_02.04
7	De leerlingen plaatsen lucht- of dampscherm in functie van dekvloer.	BK3_02.06
8	De leerlingen plannen en bereiden de eigen werkzaamheden voor in functie van dekvloerleggen met inbegrip van meetstaat en kostprijsberekening.	BK3_02.01.04
9	De leerlingen bereiden de uitvoering van een hechtende, een niet-hechtende en een zwevende dekvloer voor.	BK3_02.07
10	De leerlingen brengen de dekvloer aan.	BK3_02.08
11	De leerlingen voeren voegen en naden in dek- of gietvloeren uit.	BK3_02.09
12	De leerlingen voeren herstelwerkzaamheden aan dekvloeren uit.	BK3_02.10
13	De leerlingen plannen en bereiden de eigen werkzaamheden voor in functie van pleisterwerken (natte binnenbepleistering, buitenbepleistering, droge bepleistering) met inbegrip van meetstaat en kostprijsberekening.	BK3_02.01.05
14	De leerlingen voeren thermische isolatiewerken uit in functie van pleisterwerkzaamheden.	BK3_02.13
15	De leerlingen plaatsen lucht- en dampscherm in functie van pleisterwerkzaamheden.	BK3_02.14
16	De leerlingen bereiden het plaatsen van gipsblokken voor.	BK3_02.12.01
17	De leerlingen plaatsen gipsblokken.	BK3_02.12.02
18	De leerlingen bereiden de natte binnenbepleistering voor.	BK3_02.15.01
19	De leerlingen brengen natte bepleistering aan in één of twee lagen en beschermen ze.	BK3_02.15.02 BK3_02.15.03 BK3_02.15.04
20	De leerlingen brengen lijstwerk aan op afgepleisterde vlakken.	BK3_02.16
21	De leerlingen brengen sierwerk aan.	BK3_02.17
22	De leerlingen bereiden de buitenbepleistering voor.	BK3_02.18.01
23	De leerlingen brengen buitenbepleistering aan en beschermen ze.	BK3_02.18.02 BK3_02.18.03
24	De leerlingen bereiden de plaatsingswerken van droogbouwsystemen voor vlakke en gebogen wanden en plafonds voor.	BK3_02.19.01
25	De leerlingen plaatsen de onderstructuur.	BK3_02.19.02
26	De leerlingen bevestigen platen van droogbouwsystemen aan de stijlen en de regels van de onderstructuur.	BK3_02.19.03
27	De leerlingen werken de aangebrachte droogbouwsystemen af.	BK3_02.19.04
28	De leerlingen plannen en bereiden de eigen werkzaamheden voor in functie van vloer- en tegelwerken met inbegrip van meetstaat en kostprijsberekening.	BK3_02.01.06
29	De leerlingen behandelen het te betegelen oppervlak.	BK3_02.21
30	De leerlingen plaatsen vloertegels in een mortelbed.	BK3_02.22.02
31	De leerlingen plaatsen vloertegels in een verse dekvloer.	BK3_02.22.03
32	De leerlingen lijmen vloertegels op een verharde dekvloer.	BK3_02.22.04
33	De leerlingen lijmen wandtegels.	BK3_02.23
34	De leerlingen betegelen trappen.	BK3_02.24

35	De leerlingen voegen vloer- en wandtegels.	BK3_02.25
36	De leerlingen plaatsen buitentegels op gestabiliseerd zand.	BK3_02.26.01
37	De leerlingen plaatsen tegels op ondersteuning.	BK3_02.26.02
38	De leerlingen maken CAD-tekeningen.	BK3_02.02

Aanvullende onderliggende kennis De opgenomen kennis staat steeds in functie van de specifieke vorming van deze studierichting.	In leerplandoel / subdoel
Algemeen	
Elektriciteit in functie van de werkzaamheden	BK3_02.03.01
Elektrisch, pneumatisch en handgereedschap en machines: werking en veiligheidsaspecten	BK3_02.03.01
EPB: algemene principes	BK3_02.01.02
Kwaliteitsnormen, waarden en toleranties	BK3_02.06 BK3_02.07.05 BK3_02.08.01 BK3_02.12.02 BK3_02.13 BK3_02.14 BK3_02.15.03 BK3_02.16 BK3_02.17 BK3_02.18.02 BK3_02.19.04 BK3_02.22.01 BK3_02.23 BK3_02.24 BK3_02.25 BK3_02.26
Nutsleidingen	BK3_02.01.02
Specifieke risico's waaronder risico's van gevaarlijke en schadelijke stoffen, elektriciteit, lawaai, trillingen, brand, explosies	BK3_02.03.01
Veiligheids- en milieuvoorschriften	BK3_02.03.01 BK3_02.04 BK3_02.07.01 BK3_02.08.01 BK3_02.22.01 BK3_02.23 BK3_02.25 BK3_02.26
Werkdocumenten, tekeningen en plannen	BK3_02.01.01
Dekvloer	
Bindmiddelen, toeslagstoffen, hulpstoffen, specifieke additieven, coatings ...	BK3_02.08.01
Bouwknopen	BK3_02.01.02
Cement- en harsgebonden dekvloermortels	BK3_02.08.01
Dekvloeren en onderlagen	BK3_02.01.02 BK3_02.05.05
Draagvloeren en ondergronden	BK3_02.01.02
Gietvloeren	BK3_02.08.01
Isolatiematerialen en -technieken	BK3_02.07.05
Lucht- en dampschermen	BK3_02.06
Pas- en uitzetwerk: technieken en instrumenten	BK3_02.05.06
Voegen: soorten en uitvoeringstechnieken	BK3_02.09
Wapeningsnetten en vezels	BK3_02.08.01
Pleisterwerken	
<i>Algemeen</i>	
Behandelingen in functie van de ondergrond	BK3_02.11.01
Invloed van de ondergrond op het stukadoorwerk	BK3_02.11.01
Isolatiematerialen en -technieken	BK3_02.13

Fysische en chemische verschijnselen in gebouwen	BK3_02.11.01
Lucht- en dampschermen	BK3_02.14
Gipsblokken: soorten en plaatsingstechnieken	BK3_02.12.02
<i>Natte binnenbepleistering</i>	
Afdichtingsproducten	BK3_02.15.01
Bepleisteringstechnieken	BK3_02.15.02
Mortel: soorten en eigenschappen	BK3_02.15.01
Ornamenten en lijstwerk	BK3_02.17
Plafond- en wandafwerkingen in functie van de vereiste afwerkingsgraad	BK3_02.15.03
Profielen en hoekbeschermers	BK3_02.15.01
<i>Buitenbespleistering</i>	
Afdichtingsproducten	BK3_02.18.01
Bepleisteringstechnieken	BK3_02.18.02
Mortel: soorten en eigenschappen	BK3_02.18.01
Profielen, hoekbeschermers en wapening	BK3_02.18.01
<i>Droogbouw</i>	
Bouwmaterialen, plaatsings- en uitvoeringstechnieken	BK3_02.19.01
Profielen, hoekbeschermers en ophangsystemen	BK3_02.19.01
Vloer- en tegelzetten	
Dimensionering van trappen	BK3_02.24
Draagvloeren, dekvloeren en ondergronden	BK3_02.01.02
Lood- en pastechnieken	BK3_02.20.03
Middelen en technieken om de vochtigheidsgraad van een dekvloer te meten	BK3_02.20.01
Plaatsingsmortel, lijmen en voegmortels	BK3_02.22.01 BK3_02.25
Sanitaire installaties en (vloer)verwarming	BK3_02.01.02
Tegels: soorten, verwerkings- en afkantungstechnieken	BK3_02.22.01 BK3_02.23 BK3_02.26
Vochtproblemen, vochtisolatie en waterkering	BK3_02.20.01

Concordantie beroepskwalificatie – leerplandoelen

In de derde graad arbeidsmarktgerichte finaliteit worden competenties van 1 of meerdere beroepskwalificaties / deelkwalificaties gerealiseerd. Met het oog op het uitreiken van een bewijs van beroepskwalificatie, een bewijs van deelkwalificatie of een bewijs van competenties is het nodig te weten welke leerplandoelen verband houden met de competenties van de beroepskwalificatie.

Een concordantie tussen de leerplandoelen en de beroepskwalificatie(s) is terug te vinden op de website van het GO!.

Minimale materiële vereisten

Reguliere trajecten

Voor het realiseren van de leerplandoelen is er nood aan voldoende materialen en de nodige uitrusting opdat deze kwaliteitsvol kunnen gerealiseerd worden. Voor de school is het belangrijk dat ze in kaart brengt welke materialen en uitrusting er minimaal nodig zijn om de leerplandoelen te kunnen realiseren.

Deze materialen en uitrusting hoeven niet noodzakelijk op school aanwezig te zijn. De school kan immers ook gebruik maken van materialen en uitrusting die aanwezig zijn op andere locaties zoals bijvoorbeeld andere scholen, infrastructuur van de gemeente, bedrijven...

Duale trajecten

Binnen een duaal traject wordt er gewerkt met erkende werkplekken. Dit houdt in dat er op deze werkplekken voldoende materialen en de nodige uitrusting aanwezig zijn opdat de leerplandoelen kwaliteitsvol kunnen gerealiseerd worden. Om leerlingen, indien nodig, te remediëren, of om eventuele ontbrekende competenties aan te leren, is het niet noodzakelijk dat de school over alle materialen en uitrusting beschikt om alle leerplandoelen te realiseren. Een basisaanwezigheid aan materialen en uitrusting volstaat. Indien nodig kan de school met de werkplek afspraken maken om de remediëring of het aanleren van ontbrekende competenties op de werkplek te organiseren zodat van de daar aanwezige materialen en uitrusting gebruik kan gemaakt worden. Uiteraard kan de school hiervoor ook beroep doen op materialen en uitrusting die aanwezig zijn op andere locaties zoals bijvoorbeeld andere scholen, infrastructuur van de gemeente, bedrijven...

Aanloopstructuuronderdeel

Voor het realiseren van leerplandoelen in de aanloophase is er nood aan voldoende materialen en de nodige uitrusting opdat de geselecteerde doelen kwaliteitsvol kunnen gerealiseerd worden. Voor de school is het belangrijk dat ze in kaart brengt welke materialen en uitrusting er minimaal nodig zijn om de geselecteerde leerplandoelen te kunnen realiseren.

Deze materialen en uitrusting hoeven niet noodzakelijk op school aanwezig te zijn. De school kan immers ook gebruik maken van materialen en uitrusting die aanwezig zijn op andere locaties zoals bijvoorbeeld andere scholen, infrastructuur van de gemeente, bedrijven...

Op de GO! Navigator worden er, voor deze doelen waarvoor dit relevant is, suggesties gedaan met betrekking tot het in kaart brengen van de minimale materiële vereisten.

Vakkenkoppeling

De vakkenkoppeling is terug te vinden op de website van het GO! (rubriek leerplannen).

Pedagogisch – didactische ondersteuning

Een uitgebreide pedagogisch – didactische ondersteuning is terug te vinden in de GO! Navigator.